

– **Önök három évébe telt, hogy a szocialistákat meggyőzze arról, hogy a felnőttképzésben kötelező legyen az informatikaoktatás, így 2010 óta minden államilag támogatott, legalább 240 órás képzésen kötelező tananyag a digitális írástudás. Miért tartotta ezt fontosnak?**

– Valóban nehezen ment meggyőzni a szocialistákat. Pedig már ez is egy kompromisszumos javaslat volt. A kérdésnek van egy „emberi jogi” és egy „szakmai” oldala. Aki analfabéta az korlátozott a legalapvetőbb jogainak a gyakorlásában. Ma pedig a „literacy”, azaz írástudás az magától értetődően „digital literacy”, azaz digitális írástudás. E nélkül senki sem juthat megfelelő információkhoz, kiszorul az életet egyre inkább szervező közösségi és hivatalos színterekről. Ezért az eredeti javaslatom (melyet a szocialisták a Fidesszel együttműködve akadályoztak meg az elmúlt ciklus vége felé) az volt, hogy a digitális írástudás minimumának elsajátítása alanyi jogon járjon a rászorulóknak. Ennek a költsége – a becslések szerint – maximum 2 milliárd forinttal terhelte volna meg a munkaerő-piaci alapot. Ezt követően annyit sikerült elérnem, hogy legalább akik államilag támogatott képzésben vesznek részt (és nem rendelkeznek ezekkel az ismeretekkel), azoknak a felnőttképzésébe beépítsék a digitális írástudás alapjait.

– **Miért van szükség a digitális írástudásra pl. a kosárfonó vagy a virágkötő szakmához - ahogy a Magyar Nemzet írja -; hiszen a felnőtt fejjel az első szakma megszerzésére törekedők így is sokszor tanulási nehézségekkel küzdenek?**

– Én inkább azt tartom, hogy miért ezek a szakmák jutnak a Magyar Nemzet eszébe, ha szegény, alacsony iskolázottságú munkanélküliekre gondol. Az ilyen típusú munkát végzőkből nincs hiány a munkaerő piacon. 2007-ben végeztem felmérést arról, hogy miként is működött a felnőttképzőpiac ilyen szegmense, mikor egy kis szabolcsi faluban kiképeztek félév alatt 21 virágkötőt átlagosan több százezer forint ráfordítással, mert a képzőnek ez így volt gazdaságos. Persze senki nem kapott állást közülük, napi járóföldre sem volt egyetlen virágbolt sem. De a kérdés érdekéhez az tartozik, hogy ma már nem lehet senki sem megfelelő kőműves, szobafestő, villanyszerelő stb. ha nem képes a megrendelőivel kapcsolatot tartani, a beszerzési piacon tájékozódni, elszámolásokat – ha kell – elektronikusan vezetni. Ha nem örökké gyámság alatt tartott munkaerőt akarunk képezni, hanem a munkaerőpiacon önállóan is boldoguló polgárokat, akkor a képzésnek ez a része is elengedhetetlen.

– **Nem az lenne kézenfekvőbb, hogy ahol szükséges, ott tanítsák, habár a XXI. században mindenkinek szüksége van az informatikai alapismeretekre?**

– Épp erről beszélek, hogy ennyi erővel azt is kérdezhetik, minek kell mindenkinek tudnia olvasni. Hiszen majd egy „munkaügyi központ” megmondja, hogy ehhez vagy ahhoz a munkához az felesleges befektetés. Ez az érvelés a XXI. században egy avított, kasztosodott társadalom képét vizionálja. Persze összecseng a tankötelezettség leszállításának a programjával.

- A Magyar Nemzet napilap szerint a kötelező informatikaoktatás bevezetése miatt is drágultak a tanfolyamok, s ez negatívan hatott a felnőttképzésre, melyben így is csak a lakosság 3,1 százaléka vesz részt, szemben az uniós átlag 9,6 százalékkal. Miként vélekedik erről?

- Ebből is látszik a teljes tájékozatlanságuk. Nyugat-Európában ma már négyszer-hatszor váltanak szakmát – hangsúlyozom, hogy nem munkahelyet, hanem szakmát - egy élet során az emberek a munkaerőpiac egyre gyorsuló változásai nyomán. Nálunk is már több mint kétszer, s ebből látható a fejlődés iránya. Tehát a felnőttkori tanulás nem azért szükséges, hogy korrigáljuk a fiatalkori rossz pályaválasztást, hanem az élet természetes velejárójává válik. A nyugat-európai felnőttképzés mértéke nemcsak kulturális tényezők miatt sokszorosa a magyarnak, hanem amiatt is, hogy ott a felnőttképzés kétharmada-háromnegyede már online (vagy legalábbis vegyes) formában zajlik. S egyre nagyobb benne az alapkompenciák – írásbeliség, szociális, kooperatív, vállalkozói és egyéb készségek - fejlesztésének az aránya. Arról nem is beszélve, hogy ezzel összhangban nagyrészt a benne résztvevők választásán alapul. Nálunk az elmúlt évtizedben az önkéntes választással szemben túlnyomóvá vált a képzendők hatósági-szakmai irányítása a továbbképzési területekre, ami – a felmérések szerint – paradox módon csökkentette az elhelyezkedési esélyeiket. Az online technikák alkalmazásának hiányában nem lehet rentábilisan tömegessé tenni a felnőtt- és továbbképzést. Egyébként a digitális írástudás modul költsége a 240 órát meghaladó képzések költségeinek kevesebb mint a tizedét teszi ki, miközben a jövőbeni képzéseknél lehetővé tenné olcsóbb továbbképzési formák választását. Miközben jelenleg a hazai felnőttképzés az egyik legkevésbé hatékony és pazarló rendszer.

– **Ennek ellenére ma Matolcsy György nemzetgazdasági miniszter a parlament elé terjesztette azt a törvénymódosító javaslatcsomagot, amely eltörölné a kötelező informatikaoktatást a felnőttképzésben. Milyen következménye lesz ennek, ha az országgyűlés megszavazza Matolcsy beadványát?**

– Ha legalább a saját blöffjüket az egy millió új munkahelyről komolyan vennék, akkor megérthetnék, hogy minden előrelépésnek ezen a területen egyik előfeltétele a digitális írástudás és az ezen keresztül elsajátítható egyéb készségek tömeges fejlesztése a felnőtt lakosság, s különösen az alacsony iskolázottságú munkanélküliek körében.